

dr hab. Paweł Krauzowicz
dziedzina: sztuki muzyczne
dyscyplina artystyczna - instrumentalistyka

Kraków; 02.09.2016r.

adres do korespondencji:
ul. Św. Tomasza 43
37-027 Kraków
tel. 509 858 993
pkrauzowicz@wp.pl

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna w Gdańsku, Wydział Instrumentalny pismo z dnia 11.07.2016 r., zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 r. o stopniach i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zmianami Dz. U. nr 164 poz. 1365 z dnia 17.08.2005r).

Dotyczy:

Uchwały nr 6/2015-2016 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 14.12.2015 r. w sprawie: wszczęcia, na wniosek mgr Borysa Binińskiego z dnia 08.12.2015 r. przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej: instrumentalistyka i wyznaczenia promotora – prof. dra hab. Bogdana Ocieszaka

Uchwały nr 48/2015-2016 Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 27.06.2016r. w sprawie: wyznaczenia recenzentów pracy doktorskiej w przewodzie mgr Borysa Binińskiego na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej Instrumentalistyka: dra hab. Romana Widaszka z Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach oraz dra hab. Pawła Krauzowicza z Akademii Muzycznej w Krakowie

Do nadesłanego mi przez Dziekana Wydziału Instrumentalnego prof. zw. dr hab. Elżbietę Rosińską pisma sygnowanego datą 11.07.2016 r. informującego o wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej mgr Borysa Binińskiego pt. "*Klarnet basetowy, zapomniany instrument Stadlera?*", zostały dołączone następujące dokumenty:

- dokumentacja Doktoranta
- rozprawa doktorska
- wyciąg z protokołu z posiedzenia Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 14.12.2015r.

- protokół Komisji Skrutacyjnej z Przeprowadzonych głosowań w dniu 14.12.2015r.
- lista obecności członków Rady Wydziału uprawnionych do głosowania w dniu 14.12.2015r.
- lista członków Rady Wydziału zaliczanych do minimum kadrowego
- wyciąg z protokołu z posiedzenia Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku z dnia 27.06.2016r.
- protokoły Komisji Skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań w dniu 27.06.2016
- lista obecności członków Rady Wydziału uprawnionych do głosowania w dniu 27.06.2016r.

Oceniając przygotowanie pana Borysa Binieckiego od strony formalnej stwierdzam, że dokumentacja Doktoranta została przygotowana i czytelnie ułożona według logicznego zamysłu. Zawiera ona wniosek o wszczęcie postępowania na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej: Instrumentalistyka, kwestionariusz osobowy, uwierzytelnioną kserokopię dowodu osobistego, uwierzytelnioną kserokopię dyplomu ukończenia studiów wyższych, życiorys artystyczny, koncepcję pracy doktorskiej / "*Klarnet basetowy, zapomniany instrument Stadlera?*"/, propozycję osoby promotora, oświadczenia współwykonawców nagrania, wykaz działalności koncertowej podczas studiów doktoranckich oraz cztery kserokopie afiszy i programów koncertów.

Do dokumentacji dołączona została rozprawa doktorska, na którą składają się: dzieło artystyczne, zarejestrowane na płycie CD oraz opis tego dzieła pt. "*Klarnet basetowy, zapomniany instrument Stadlera?*".

Podstawowe dane o Kandydacie

Pan Borys Biniecki jest absolwentem PZSM im. A. Rubinsteina w Bydgoszczy w klasie Zbigniewa Rymarza, studiów licencjackich w Akademii Muzycznej im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu w klasie dra hab. Jakuba Bokuna oraz studiów magisterskich w Akademii Muzycznej im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku, w klasie prof. dra hab. Bogdana Ocieszaka i dr Andrzeja Wojciechowskiego. Dodatkowo przez pół roku, doskonalili swoje umiejętności w Conservatoire Royal de Bruxells w klasie Jean Marca Fessarda. Doktorant był czynnym uczestnikiem wielu kursów mistrzowskich, prowadzonych przez wybitnych pedagogów takich jak : Florent Heau, Ludmila Peterkova, Michel Letiec, Eduard Brunner, Philippe Cuper, Valter Vitek, Karl Leister, Wojciech Mrozek, Aleksander Romański. Pan Borys Biniecki jest laureatem nagród na konkursach w Bydgoszczy, Szczecinie, Szczecinku, Piotrkowie Trybunalskim, oraz Wrocławiu. Jako solista występował z orkiestrą Capella Bydgestiensis, Orkiestrą Akademii Muzycznej w Gdańsku oraz Polską Filharmonią Kameralną. Jako muzyk orkiestrowy współpracuje z kilkoma orkiestrami a od stycznia 2013 roku jest klarneccistą Philharmonie der Nationen, ponadto na przełomie listopada i grudnia 2015 roku brał udział w projekcie Santander Orchestra, organizowanym przez Europejskie Centrum Muzyki Krzysztofa Pendereckiego w Lusławicach. Był stypendystą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Marszałka Województwa Kujawsko - Pomorskiego oraz otrzymał nagrodę za szczególne osiągnięcia artystyczne przyznaną przez Europejskie Centrum Młodzięży Artystycznej.

Działalność artystyczna Doktoranta to wykonanie 7 koncertów kameralnych w różnych konfiguracjach oraz wielu w roli muzyka orkiestrowego.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgra Borysa Binińskiego pt. "*Klarnet basetowy, zapomniany instrument Stadlera?*", przygotowana pod kierunkiem promotora prof. dra hab. Bogdana Ocieszaka zawiera dzieło artystyczne, złożone z utworów, zarejestrowanych na płycie CD oraz rozprawę teoretyczną pod powyższym tytułem.

Utwory nagrane na płycie CD to:

Wolfgang Amadeusz Mozart - Kwintet klarnetowy A-dur KV 581
Franz Xavier Sussmayer - Koncert klarnetowy D-dur cz. I
William Sweeney - An Óg - Mhadainn

Praca doktorska pana Borysa Binińskiego, będąca próbą odpowiedzi na pytanie o rolę klarnetu basetowego w muzyce dawnej i współczesnej, przedstawia w ujęciu historycznym walory oraz wykorzystanie instrumentu przez kompozytorów różnych epok.

Autor, prezentując biografię Antona Stadlera oraz wybranych kompozytorów, którzy pisali na klarnet basetowy bądź uwzględniali go w swoich utworach, zaznacza wyjątkowość tego instrumentu – zarówno w sferze budowy, jak i brzmienia (*instrument zyskuje więcej głębi i szerszą skalę*). Starając się konsekwentnie budować logiczny wywód, będący próbą odpowiedzi na pytanie postawione w temacie, pan Biniński ukazuje obecność klarnetu basetowego w dziełach twórców kolejnych epok. Można wnioskować, że walory instrumentu nie zostały należycie docenione i wykorzystane przez kompozytorów, przez co stał się on mniej popularnym, czy wręcz współcześnie zapomnianym i rzadko stosowanym instrumentem w repertuarze klarncistów. Podkreślona została w rozprawie rola Antona Stadlera, starającego się bez powodzenia zapewnić odpowiednie miejsce dla klarnetu basetowego w składzie orkiestrowym. Doktorant zaznaczył też inspirujący wpływ owego muzyka na współczesnych mu kompozytorów, dzięki którym instrument ten zaistniał w muzyce klasycznej.

Zestawienie poszczególnych biografii kompozytorów wskazuje z jednej strony na stopniowe zanikanie zainteresowania klarnetem basetowym, a z drugiej strony określa, jaką rolę w rozwoju instrumentu pełnili wymienieni kompozytorzy oraz wykonawcy, na czele z Antonem Stadlerem.

W analitycznej części rozprawy Pan Borys Biniński wykazał się dociekliwością i konsekwencją w zgłębianiu tajemnic pierwowzoru dzieła Mozarta oraz dążeniu do ustalenia najbardziej wiernej zamysłu kompozytora wersji wykonania utworu. Rzetelnie przedstawiając trudności techniczne poszczególnych partii „Kwintetu” wskazał na możliwości ich pokonania, co może być z pewnością cenną wskazówką dla wykonawców, tym bardziej, że Autor udowodnił to swoim przykładem, pokazując kunszt artystyczny w nagraniu, będącym częścią pracy doktorskiej.

Dojrzałość artystyczna i naukowa rzetelność to niewątpliwe atuty Doktoranta, które ukazują w dalszych częściach pracy, poddając wnikliwej analizie fragmenty utworów, aby zrekonstruować jak najwierniej pierwowzór kompozycji.

Poszukiwania interpretacyjne pana Binińskiego świadczą wyraźnie o imponującej swoją wnikliwością postawie muzyka, który z pełną świadomością wychodząc od oryginalnego dzieła nadaje mu własny kształt.

Sądzę, że zaprezentowana praca zasługuje na uwagę wszystkich ambitnych wykonawców pragnących upowszechnić mniej znane utwory oraz popularyzować takie wyjątkowe instrumenty, do jakich niewątpliwie należy klarnet basetowy.

Zaprezentowane w nagraniu utwory dzięki odpowiedniemu wykonaniu pokazują, jak interesującym instrumentem jest klarnet basetowy. Doktorant operuje ciepłym i miękkim brzmieniem, a dzięki zróżnicowanej artykulacji i barwie oddaje naturalne brzmienie klarnetu basetowego.

Kunszt artystyczny, jaki prezentuje pan Biniński, znalazł wyraz w świadomym wykorzystaniu możliwości technicznych instrumentu - słychać wyraźnie zastosowanie różnorodnej dynamiki, dźwięk urzeka szlachetnością, szczególnie w najniższym rejestrze instrumentu.

Do perfekcji opanowana technika widoczna jest w doskonale zaprezentowanych wirtuozowskich przebiegach, szczególnie w war. IV *Kwintetu klarnetowego* W.A. Mozarta.

Dojrzała interpretacja wybranych utworów pozostaje w zgodzie z charakterem kompozycji. Pełne żywiołowości, dynamizmu, emocji wykonanie szybkich części pozwala słuchaczowi podziwiać zdolności wirtuozowskie Artysty. Bardzo wyraźnie zaznacza się też jego talent liryczny, w dużej mierze dzięki kwartetowi smyczkowemu, który z dużą wrażliwością traktuje początki i zakończenia fraz. Pewna i przekonująca gra wszystkich muzyków konsekwentnie realizuje świadomy i dojrzały zamysł interpretacyjny, ukazując piękno kompozycji i bogactwo „zapomnianego” instrumentu.

W wykonaniu *Koncertu* Süßmayera na uwagę zasługuje ciekawie skomponowana i zaprezentowana Kadencja. Pewien niedosyt budzi jednak oczekiwanie, że skomponowana samodzielnie przez Doktoranta kadencja mogłaby wnieść dodatkowe, interesujące elementy do całości pracy.

Drobne niedociągnięcia, takie jak brak informacji na temat danych autora wyciągu fortepianowego czy sama kwestia nagrania *Koncertu* z akompaniamentem fortepianu a nie orkiestry wprawdzie nie mają wpływu na kształt wykonania, jednak dobrze widziana byłaby większa dbałość o szczegóły.

Zasadniczo bez zarzutu wybrzmiewa klarnet basetowy w zestawieniu z kwartetem smyczkowym, pewne niedoskonałości intonacyjne usłyszeć natomiast można w wykonaniu *Koncertu* z towarzyszeniem fortepianu, na dźwiękach w najniższym rejestrze.

W *An Óg-Mhadainn* W. Sweeneya Klarnecista różnicuje dźwięk w zależności od charakteru wariacji, rodzaju ekspresji, dostosowuje barwę dźwięku i dynamikę do podkładu taśmy. Interpretacja jest przemyślana, klarowna, słychać konsekwencję i jednolitość sposobu kreowania muzyki.

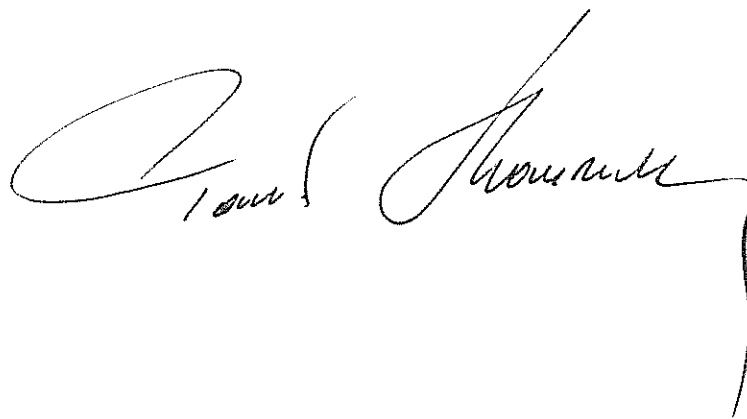
Pan Biniński jest niewątpliwie utalentowanym klarnecistą, dysponuje dużymi umiejętnościami technicznymi oraz świetną znajomością i wyczuciem instrumentu. W zaprezentowanych utworach słychać znaczną swobodę wykonawczą na klarnecie basetowym. Doktorant jawi się nie tylko jako doskonały instrumentalista ale jako artysta z dużą wyobraźnią i wrażliwością muzyczną.

Przedstawiona praca doktorska zasługuje na uznanie jako przykład umiejętnego zainteresowania mało wykorzystywanym instrumentem i atrakcyjnego zaprezentowania jego walorów.

Jestem przekonany, że dzięki właściwej promocji i zaangażowaniu muzyków klarnet basetowy zagości w salach koncertowych.

Konkluzja

Stwierdzam, iż mgr Borys Biniecki w przedstawionej pracy doktorskiej wykazał się dojrzałością i samodzielnością artystyczną, popartą wiedzą teoretyczną i praktyczną. W sposób wyczerpujący przedstawił zagadnienie, zawarte w tytule pracy. W moim przekonaniu praca doktorska mgra Borysa Binieckiego spełnia wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku. Pozytywnie oceniam efekty podjętych przez Doktoranta działań.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Andrzej Kowalski". The signature is written in a cursive, flowing style with a long, sweeping tail on the right side.